

Kronika nr 16

*Czai się czas terażniejszy,
a przyszłość mruga z ukrycia,
niejedna myśl się przelewa
w wezbranym potoku życia.*

Jolanta Maria Adamczyk

Miło mi powiadomić Państwa, że przybyło nam troje nowych profesorów.

Dnia 12 listopada 2013 roku Pan Prezydent Bronisław Komorowski nadał dr hab. n. med. Grażynie Malukiewicz tytuł naukowy profesora. Profesor Grażyna Malukiewicz jest kierownikiem Katedry i Kliniki Chorób Oczu Wydziału Lekarskiego Collegium Medicum UMK w Bydgoszczy. Stopień doktora nauk medycznych uzyskała w 1992 roku, a stopień naukowy doktora habilitowanego nauk medycznych w 2003 roku. Szkoła się w Wielkiej Brytanii w ramach stypendium British Council. Pracowała w Royal Infirmary w Edynburgu w zespole prof. Hectora Brysona Chawli, który zajmuje się chirurgią siatkówki i ciała szklanego. Doświadczenia tam zdobyte, zwłaszcza dotyczące chirurgii siatkówki i ciała szklanego, stale rozwija i systematycznie wprowadza do codziennej pracy zawodowej. Swoje umiejętności z zakresu chirurgii siatkówki i ciała szklanego doskonaliła również w USA pod kierunkiem prof. Stanisława Milewskiego z University of Connecticut i Connecticut's John Dempsey Hospital.

Panią profesor jako badacza interesują następujące zagadnienia – neurookulistyka, laseroterapia jaskry, leczenie zaćmy oraz problem, który stwarza związek zespołu rzekomego złuszczenia (PEX) z chorobami sercowo-naczyniowymi i mózgowo-naczyniowymi, a także związek między polimorfizmem wybranych genów a tym zespołem. Ponadto pani profesor prowadzi długoterminowe badania, które obejmują chirurgię siatkówki i ciała szklanego oraz choroby zwyrodnieniowe siatkówki ze szczególnym uwzględnieniem plamki.

Fot. 1. Nominacja profesorska prof. Grażyny Malukiewicz.

W dorobku naukowym ma ponad 120 publikacji naukowych, a także 100 doniesień ze zjazdów krajowych i zagranicznych, jest też współautorką trzech monografii. W pracy akademickiej zajmowała się też problemem prawidłowego prowadzenia i oceny badań medycznych – zgodnie z zasadami Unii Europejskiej. Jest współautorką skryptu pt. „Jak wyszukiwać i krytycznie oceniać naukowe publikacje medyczne”. Ta monografia uzyskała Zespołową Nagrodę Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej. Od 2010 roku pani profesor jest przewodniczącą Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Stowarzyszenia Zwyródnienia Plamki Związanej z Wiekami.

Pani Profesor gratuluję i życzę dalszych sukcesów naukowych oraz szczęścia w życiu osobistym.

Dnia 10 kwietnia 2014 roku Pan Prezydent Bronisław Komorowski nadał dr hab. n. med. Markowi Rękasowi tytuł naukowy profesora. Profesor Marek Rękas jest kierownikiem Kliniki Okulistyki WIM. Stopień doktora nauk medycznych uzyskał w 2004 roku, a stopień doktora habilitowanego w 2009 roku. Jest autorem 53 prac opublikowanych oraz 206 prac przedstawianych na zjazdach krajowych i zagranicznych, 3 rozdziałów w książkach, 10 recenzji dla renomowanych czasopism okulistycznych posiadających Impact Factor. W 2008 roku odbył staż naukowy w Jules Gonin Eye Hospital na Uniwersytecie w Lozannie pod kierownictwem profesora Andre Mermouda, który jest jednym z najbardziej cenionych specjalistów w dziedzinie niepenetrującej chirurgii jaskry. W 2006 roku wszczepił pierwszy implant

Fot. 2. Nominacja profesorska prof. Marka Rękasa.

GMS w Polsce, a w 2009 roku wykonał pierwszy w Polsce zabieg kanaloplastyki. Prowadzi badania nad zastosowaniem soczewek asferycznych, torycznych, dyfrakcyjnych i refrakcyjnych. Ponadto zajmuje się chirurgią rekonstrukcyjną przedniego odcinka oka. W 2013 roku został powołany na stanowisko konsultanta wojskowej służby zdrowia w dziedzinie okulistyki.

Panu Profesorowi gratuluję i życzę dalszych sukcesów naukowych oraz szczęścia w życiu osobistym.

Dnia 11 kwietnia 2014 roku Pan Prezydent Bronisław Komorowski nadał dr. hab. n. med. Wojciechowi Lubińskiemu tytuł naukowy profesora. Profesor Wojciech Lubiński jest kierownikiem Katedry i Kliniki Okulistyki PUM w Szczecinie oraz lekarzem kierującym. Od 2012 roku pełni funkcję lekarza naczelnego Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 2 PUM w Szczecinie. W latach 1991 i 1992 w ramach stypendium naukowego szkolił się w amerykańskim Centrum Badań Zwyródnienia Barwnikowego w Miami na Florydzie pod kierunkiem profesora Samuela Jacobsona pogłębił i ugruntował wiedzę z zakresu elektrofizjologii układu wzrokowego. Stopień doktora nauk medycznych uzyskał w 1989 roku, a doktora habilitowanego – w 2004 roku. Współtworzył Pracownię Elektrodiagnostyki Siatkówki, Dróg Wzrokowych i Perymetrii Statycznej Katedry i Kliniki Okulistyki PUM w Szczecinie, poziom tej placówki nie odbiega od poziomu innych podobnych pracowni w krajach Europy Zachodniej. Jest autorem 94 prac naukowych, 1 monografii, współautorem 1 monografii i rozdziału w podręczniku krajowym oraz 192 prac prezentowanych na zjazdach krajowych i zagranicznych. Działalność naukowa obejmowała głównie wykorzystanie badań elektrofizjologicznych do: 1. oceny funkcji bioelektrycznej siatkówki w wybranych zespołach dziedzicznej predyspozycji do nowotworów, 2. diagnostyki trudnych przypadków klinicznych, tj. zespołu wzmożonej aktywności czopków krótkofalowych, ukrytej dystrofii plamki, ostrego idiopatycznego zespołu poszerzenia płamy ślepej, 3. badań nad wpływem wysiłku fizycznego na funkcję siatkówki i nerwu wzrokowego u sportowców, 4. badań neurookulistycznych, 5. diagnostyki jaskry, 6. badań nad przebiegiem chorób neurodegeneracyjnych (tj. chorób Alzheimera i Parkinsona), 7. wczesnej diagnostyki neuropatii nerwu wzrokowego towarzyszącej guzom przysadki. Jest zaangażowany w badania związane z chirurgią zaćmy

i witrektomią oraz oceną skuteczności leczenia wysiękowej postaci AMD i obrzęku plamki. Uczestniczy w bardzo obiecujących badaniach naukowo-klinicznych, których celem jest leczenie świeżych zatorów tętnicy środkowej siatkówki za pomocą fibrynolizy na poziomie tętnicy ocznej. Od 2013 roku prowadzi badania oceniające wpływ niedoboru selenu w surowicy krwi na powstawanie zaćmy. Oprócz działalności dydaktycznej ze studentami zajmuje się kształceniem podyplomowym, prowadzi kursy ogólnopolskie z elektrofizjologii klinicznej układu wzrokowego oraz kursy indywidualne. Jest wykładowcą na kursach międzynarodowych. We współpracy z Katedrą Inżynierii Systemów Sygnałów i Elektroniki Wydziału Elektrycznego Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie prowadzi badania nad nowymi metodami badań elektrofizjologicznych siatkówki oraz nad poprawą dokładności pomiaru.

Panu Profesorowi gratuluję i życzę dalszych sukcesów naukowych oraz szczęścia w życiu osobistym.

Dnia 21 listopada 2013 roku odbyło się kolokwium habilitacyjne dr n. med. Agnieszki Kubickiej-Trząski. Tytuł rozprawy habilitacyjnej: *Krążące przeciwciała przeciwsiatkówkowe jako biomarker wysiękowej postaci zwyródnienia plamki związanego z wiekiem*. Recenzentami byli profesorowie: Ewa Mrukwa-Kominiek, Danuta Karczewicz, Dariusz Kęcik i Janusz Marcinkiewicz. Na podstawie przeprowadzonych badań habilitantka wykazała, że obecność krążących przeciwciał przeciwsiatkówkowych (PPS) w surowicy krwi u 95,9% chorych na wysiękową postać AMD wskazuje na istotny udział autoimmunoagresji w patomechanizmie tego schorzenia. Miano krążących PPS_{max} koreluje z nasileniem zmian zwyródnieniowych w plamce u chorych na wysiękową postać AMD: wyższe miano występują u chorych, u których obrzęk siatkówki i CNV są większe, BCVA natomiast niższa. Złożony profil idiotypowy PPS u 61,2% chorych może odzwierciedlać udział wielu uszkodzających czynników działających na różnym poziomie siatkówki, nie ma zależności między swoistością antygenową tych autoprzeciwciał a zaawansowaniem wysiękowej postaci AMD. Leczenie doszkliskowymi iniekcjami bewacyzumabu prowadzi do zmniejszenia krążących PPS_{max}, dynamika ta jest największa w fazie „nasycającej” leczenia. Obniżanie się miana PPS_{max} w surowicy krwi u chorych na AMD w trakcie prowadzonego leczenia koreluje z poprawą

Fot. 3. Nominacja profesorska prof. Wojciecha Lubińskiego.

Fot. 4. Dr hab. n. med. Agnieszka Kubicka-Trząska.

BCVA oraz redukcją CRT, a zależności te są najsilniej wyrażone w „nasycającej” fazie leczenia. Oznaczenie w surowicy krwi chorych na wysiękową postać AMD krążących PPS może być cennym parametrem obrazującym aktywność choroby. Przeciwciała te mogą pełnić rolę biomarkera wysiękowej postaci AMD oraz mogą służyć monitorowaniu leczenia dośzklistkowymi iniekcjami anti-VEGF.

Gratuluję Pani Docent i życzę dalszej owocnej pracy naukowej.

W dniach 30–31 sierpnia 2013 roku odbyła się w Gdańsku III Ogólnopolska Konferencja – Terapie Łączone, zorganizował ją Zespół Katedry i Kliniki Okulistyki Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Przewodniczącą Komitetów Naukowego i Organizacyjnego była profesor Krystyna Raczyńska. Sesje dotyczyły leczenia cukrzycowego obrzęku plamki, implantologii okulistyki, a także operacji przeciwjaskrowych. Wykład inauguracyjny na temat współczesnej retinologii wygłosiła profesor Krystyna Raczyńska. Dużym zainteresowaniem cieszył się bezpośredni przekaz zabiegów okulistycznych z sal operacyjnych Centrum Medycyny Inwazyjnej do sal wykładowych. Obejrzano, jak przebiegały operacje chirurgiczne odwarstwienia siatkówki, witrektomii 23G i 20G, wszczepiania implantów z Dexamathazonem do ciała szklistego w przypadkach zapalenia błony naczyniowej i zakrzepu żyły środkowej siatkówki, usunięcia guza oczodołu, repozycji złamanych ścian oczodołu oraz przeszczepu rogówki. Szczególnym zainteresowaniem cieszyła się sesja psychologiczna. Psychologowie radzili, jak można zapobiegać agresji pacjentów i ich roszczeniom, panując nad emocjami. Zakończenie konferencji odbyło się 1 września na Westerplatte podczas ogólnopolskich uroczystości w rocznicę rozpoczęcia II wojny światowej.

Dziękujemy Pani Profesor Krystynie Raczyńskiej za zorganizowanie tak interesującej i kształcącej konferencji.

W dniach 6–8 marca 2014 roku odbyło się w Wiśle VI Międzynarodowe Sympozjum „Postępy w diagnostyce i terapii schorzeń rogówki” zorganizowane przez Zespół Klinicznego Oddziału Okulistyki Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach. Przewodniczącym Komitetów Naukowego i Organizacyjnego był profesor Edward Wylęgała. Podczas sympozjum poruszano tematykę przeszczepów rogówki, leczenia jaskry wklajającej, technik przeszczepiania rogówki, wpływu operacji przeciwjaskrowych na rogówkę, wszczepiania keratoprotez typu Boston, nowych tendencji w diagnostyce i leczeniu zwyrodnień rogówki, a także chirurgii refrakcyjnej rogówki. Jedną z sesji poświęcono bankowaniu i dystrybucji tkanek oka.

Profesor Wylęgała i Współpracownicy zorganizowali bardzo interesujące sympozjum – dziękujemy.

W dniach 5–7 czerwca 2014 roku w Łodzi odbył się XLV Zjazd Okulistów Polskich. Organizatorem był Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Okulistycznego. Przewodniczącym komitetu Naukowego był profesor Wojciech Omulecki, a Komitetu Organizacyjnego profesorowie Roman Goś, Wojciech Omulecki

Fot. 5. Profesorowie Wojciech Omulecki, Roman Goś i Piotr Jurowski w trakcie ceremonii otwarcia XLV Zjazdu Okulistów Polskich w Łodzi.

i Piotr Jurowski. W ramach zjazdu odbyły się sympozja czterech sekcji okulistycznych PTO: sekcji Chirurgii Zaćmy i Chirurgii Refrakcyjnej, sekcji Elektrofizjologii i Neurookulistyki, sekcji Okulistyki Dziecięcej, a także sekcji Strabologicznej. Zagadnienia przypisane ww. sekcjom omówiono w bardzo interesujących referatach wygłoszonych na 13 sesjach tematycznych – tematy były aktualne, a referaty miały dużą wartość szkoleniową. W formie plakatów zaprezentowano 46 prac. W programie przewidziano też 2 sesje zagraniczne – na nich wybitni naukowcy zagraniczni zapoznali nas z wynikami własnych badań naukowych i podzielili się swoimi doświadczeniami na tematy: zastosowania lasera femtosekundowego w operacji zaćmy, leczenia wcześniaków preparatami anti-VEGF, leczenia zezów z zastosowaniem toksyny botulinowej, oceny przydatności badań elektrofizjologicznych w diagnozowaniu dziedzicznych dystrofii plamki oraz zastosowania PACK-CXL w leczeniu zapaleń rogówki. Dużym zainteresowaniem cieszyły się sesje Młodych Okulistów i sesje Pielęgniarskie. Zorganizowano 15 kursów edukacyjnych, na których lekarze mogli wzbogacać wiedzę okulistyczną.

Na zjeździe profesor Jerzy Szaflik został odznaczony medalem Sekcji Chirurgii Zaćmy i Chirurgii Refrakcyjnej „Zasłużony dla rozwoju chirurgii zaćmy w Polsce” – było to wydarzenie o niezwykle doniosłym znaczeniu. Sylwetkę profesora przedstawił Jego syn profesor Jacek P. Szaflik.

W zjeździe uczestniczyło 1500 lekarzy okulistów, ponadto organizatorzy udostępniili miejsca na stoiska dla 50 firm branżo-

Fot. 6 Wręczenie medalu „Zasłużony dla rozwoju chirurgii zaćmy w Polsce” profesorowi Jerzemu Szaflikowi.

wych. Zjazd był doskonałą okazją do przedstawienia wyników własnych badań naukowych, wymiany poglądów i nawiązania kontaktów. Jak zwykle interesujące były nie tylko wykłady, ale również dyskusje, które dopełniały sesje naukowe.

Wieczorami można było pospacerować główną ulicą Łodzi – ulicą Piotrkowską, przy której wznoszą się secesyjne kamienice i pałace dawnych właścicieli fabryk, można było przysiąść na ławeczce obok zadumanego Tuwima czy Reymonta. Udany był również wieczór towarzyski. W czasie kolacji koleżeńskiej można było wysłuchać koncertu Waldemara Malickiego.

Poziom naukowy zjazdu był bardzo wysoki, sądzę zatem, że wynieśliśmy z niego cenną wiedzę, która okaże się pożyteczna w codziennej praktyce okulistycznej.

Panom Profesorom Wojciechowi Omuleckiemu, Romanowi Gosiowi i Piotrowi Jurowskiemu bardzo dziękujemy.

Podczas XLV Zjazdu Okulistów Polskich w Łodzi odbyły się zebrania sprawozdawczo-wyborcze 4 sekcji PTO, na których wybrano nowe władze.

Przewodniczącą Sekcji Chirurgii Zaćmy i Chirurgii Refrakcyjnej została prof. Ewa Mrukwa-Kominek, zastępcą został prof. Jacek P. Szafflik, członkami zarządu zostali prof. Marek Rękas, prof. Piotr Jurowski i dr. hab. n. med. Bartłomiej Kałużny, sekretarzem została – dr hab. n. med. Erita Filipek.

Przewodniczącą Sekcji Elektrofizjologii i Neurookulistyki została dr hab. n. med. Dorota Pojda-Wilczek, zastępcą został prof. Wojciech Lubiński, sekretarzem została lek. Anita Porzycka, skarbnikiem – lek. Patrycja Wycisło-Gawron, członkami zarządu zostali – dr n. med. Wojciech Gosławski i dr n. med. Jadwiga Bednarczyk-Meller.

Na stanowisku przewodniczącej Sekcji Okulistyki Dziecięcej pozostała prof. Alina Bakunowicz-Łazarczyk, zastępcą została prof. Maria Formińska-Kapuścik, sekretarzem – dr n. med. Beata Urban, członkami zarządu zostali dr n. med. Wojciech Hautz, dr hab. n. med. Anna Gotz-Więckowska i dr hab. n. med. Erita Filipek.

Przewodniczącą Sekcji Strabologicznej została prof. Anna Loba, zastępcą – dr hab. n. med. Anna Gotz-Więckowska, sekretarzem został dr n. med. Piotr Loba, członkami zarządu zostały dr hab. n. med. Erita Filipek, dr n. med. Magdalena Sildatke-Bauer i dr hab. n. med. Lidia Puchalska-Niedbał.

Nowym władzom gratuluję wyboru i życzę owocnej pracy.

W dniu 09.05.2014 w Paryżu odbył się Europejski Egzamin z okulistyki. Tytuł Fellow of the European Board of Ophthalmology (FEBO) uzyskało 9 polskich lekarzy: Agnieszka Czeszyk-Piotrowicz, Maciej Czepita, Adela Justyńska, Krystian Kiszka, Piotr Krawczyk, Ziemowit Poznański, Sabina Sapeta, Mariusz Wielgórski i Małgorzata Woronkiewicz. Egzaminatorami z Polski byli: prof. Jerzy Mackiewicz, dr hab. n. med. Anna Machalińska i dr hab. n. med. Marcin Stopa.

Wszystkim gratuluję.

W Katedrze i Klinice Okulistyki PUM w Szczecinie w roku akademickim 2013/2014 stopnie doktora nauk medycznych uzyskało 3 lekarzy: lek. Urszula Kulik na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Analiza wybranych czynników mogących mieć wpływ na odległe wyniki leczenia operacyjnego zęza u dorosłych pacjentów* – promotrem była dr hab. n. med. Lidia Puchalska-Niedbał, lek. Maciej Czepita na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Ocena gęstości optycznej pigmentu siatkówkowego oraz amplitudy tętna ocznego u osób z różną długością gałki ocznej oraz wadą refrakcji* – promotorem była prof. Danuta Karczewicz, oraz lek. Magdalena Mazurek na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Zmiany w obrazie przedniego odcinka oka u pacjentów z cukrzycą typu II w zależności od typu retinopatii cukrzycowej oraz wyrównania cukrzycy (wartość HbA1c)* – promotorem była prof. Danuta Karczewicz.

Wszystkim gratuluję.

W Samodzielnym Publicznym Klinicznym Szpitalu Okulistycznym w Warszawie, Katedrze i Klinice II Wydziału Lekarskiego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, w czerwcu 2014 roku stopnie doktora nauk medycznych uzyskały: lek. Grażyna Broniek na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Ocena nadzoru nad zakażeniami szpitalnymi w oddziałach okulistycznych w Polsce oraz analiza zagrożeń mikrobiologicznych w wybranej grupie pacjentów* – promotorem była dr hab. n. med. Marta Wróblewska, oraz lek. Edyta Zielińska na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Ocena odczynu zapalnego w komorze przedniej oka i stanu siatkówki po operacji fakoemulsyfikacji zaćmy oraz wpływ 0,1% kropli diklofenaku na oceniane parametry* – promotorem był prof. Jacek P. Szafflik.

Wszystkim gratuluję.

W dniach 16–17 czerwca 2014 roku w Ministerstwie Zdrowia odbyła się uroczystość „Specjalista 2013”. Podsekretarz stanu Aleksander Sopiński uhonorował listami gratulacyjnymi lekarzy, farmaceutów, diagnostów laboratoryjnych oraz osoby wykonujące inne zawody mające zastosowanie w ochronie zdrowia, którzy w 2013 roku zdali egzamin specjalizacyjny z najlepszymi wynikami. Listy gratulacyjne odebrali także kierownicy specjalizacji. W 2013 roku do egzaminu z zakresu 93 specjalizacji przystąpiło 6596 zdających. Najliczniejszą grupę tworzyli lekarze, do egzaminu przystąpiło 5 153 lekarzy – 23 spośród nich osiągnęło najwyższe wyniki. Miło mi podzielić się z Państwem informacją, że w gronie nagrodzonych znalazła się sekretarz redakcji naszego czasopisma – lek. Anna K. Kurowska, której kierownikiem specjalizacji był prof. Jacek P. Szafflik.

Gratuluję sukcesu i „Specjaliście 2013”, i jej kierownikowi specjalizacji.

Danuta Karczewicz